

Politico: Jak by mohlo druhé Trumpovo prezidentství roztrhat Evropu na kusy

- editor007 | 24. dubna 2024

SVĚT: Politico přináší analýzu možného vlivu druhého prezidentského období Donalda Trumpa na Evropu s titulkem Jak by mohlo druhé Trumpovo prezidentství roztrhat Evropu na kusy. Po jeho vítězství v amerických prezidentských volbách by se mohlo změnit geopolitické prostředí kontinentu. Trump by totiž pravděpodobně prosazoval agresivnější politiku vůči Rusku a Ukrajině, což by mohlo rozdělit evropské lídry. Navíc by mohlo dojít k oslabení transatlantických vztahů, což by Evropě přineslo značné výzvy v oblasti obrany a zahraniční politiky. Jednota Evropy by se tak stala klíčovým faktorem pro řešení těchto výzev.

Server **POLITICO** přichází s rozborem, jak by vypadala Evropa, kdyby druhé kolo prezidentských voleb ve Spojených státech amerických vyhrál Donald J. Trump. Článek server vydal s titulkem Jak by mohlo druhé Trumpovo prezidentství roztrhat Evropu na kusy.

„Většina evropských lídrů doufala, že se tohoto okamžiku nikdy nedočká. Je to 7. listopadu 2024, dva dny poté, co Donald Trump v amerických prezidentských volbách porazil Joea Bidena, a tento budoucí prezident už oznámil, že donutí Ukrajinu uzavřít mírovou dohodu s Ruskem a podstoupit území, která Kreml prohlašuje za svá,“ píše Politico v úvodním odstavci článku.

Podle osob obeznámených s myšlenkami bývalého prezidenta se Trumpův plán pro Ukrajinu již rýsuje. Chtěl by Zelenského přimět k odstoupení Krymu a části Donbasu, aby přesvědčil ruského prezidenta Vladimira Putina k ukončení války.

Evropští lídři by byli zmatení, nevěděli by co dělat a jak reagovat. „Mohou tváří v tvář Trumpově odporu dát Kyjevu cokoli, jak se dohaduje skupina lídrů seskupená kolem ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského a francouzského prezidenta Emmanuela Macrona? Měli by následovat maďarského premiéra Viktora Orbána a uvítat Trumpovu iniciativu na ukončení konfliktu? Nebylo by lepší spolupracovat s Washingtonem a pomáhat utvářet dohodu, jak neustále tvrdí německá a italská delegace? A hlavně, jak mohou vedoucí představitelé kontinentu zabránit tomu, aby ostrý obrat v zahraniční politice USA rozdělil jejich země?“ popisuje server Politico některé otázky, které by se lídrům Evropy honily hlavou po Trumpově zvolení.

Celkově by návrat Donalda Trumpa do Bílého domu představoval jednu z největších zkoušek transatlantických vztahů v poválečné historii a existenční riziko pro jednotu Evropy. Napětí ohledně budoucí spolupráce se Spojenými státy americkými rozděluje Evropu v otázkách obchodní politiky, změny klimatu i obrany evropského území.

„Pokud jde o pocit naléhavosti EU v otázkách, jako je konkurenceschopnost nebo obrana, Trump by mohl být pro blok něčím podobným, čím byla finanční krize: Budičkem, který uvede věci do pohybu,“ uvedl belgický ministr financí Vincent Van Peteghem, který v současnosti předsedá schůzkám ministrů financí EU, na nichž se diskutuje o větších výdajích na obranu. „Pokud by byl zvolen, spustilo by to mnohé.“

Evropa by tak při případném druhém Trumpově prezidentství musela dle článku Politico udělat to, „k čemu se historicky ukázala být neschopná“ – tedy rozhodnout se pro společnou reakci a držet se jí. „Pokud by se nedohodla, mohlo by to vést k rozpadu bloku,“ předpovídá Politico.

Jasně nicméně nejsou Trumpovy záměry vůči Severoatlantické alianci. Osoby obeznámené s Trumpovými úvahami uvedly, že se zaměřil na snížení americké angažovanosti, možná tím, že se odmítne účastnit summitů nebo že americká armáda vynechá společná cvičení.

Obecně vzato by Trump z aliance nemusel ani vystupovat, aby ji fakticky ukončil. Server Politico připomněl, jak Trump v únoru zpochybnil dodržování článku číslo 5 NATO o vzájemné obraně. V každém případě článek 5 nevyžaduje vojenskou podporu, pouze požaduje, aby člen NATO „přijal opatření, která považuje za nezbytná k pomoci napadenému spojenci“.

Trump by mohl jednoduše „považovat za nutné vznést obavy v Radě bezpečnosti OSN, a to je vše,“ uvedl Brad Bowman z washingtonského think tanku Foundaton for Defense of Democracies, „nebo vydat prohlášení či říci: Hej, Putine, to není dobré. Měl bys toho nechat.“

Otázka červeného tlačítka

Většina Evropy je doposud závislá na ochraně Spojených států amerických, pokud se jedná o jaderné zbraně. Vlastní hlavice má pouze Velká Británie a Francie. Velká Británie jich má cca 200 a Francie 300, ale pouze pro národní obranu. Politico uvádí, že ač Francie v posledních letech nabízela, že by diskutovala o úloze „jaderného odstrašování“ v evropském kontextu, nabídka nebyla přijata.

Francouzský ani britský systém by nepředstavovaly důvěryhodný odstrašující prostředek, pokud by americké jaderné odstrašování odpadlo, uvedl von Ondarza, expert na zahraniční politiku EU. Navíc by ani nebylo jasné, kdo by v současné době v Evropské unii zmáčknul tzv. červené tlačítko, kdyby na to mělo přijít. Byl by to Emmanuel Macron? Předseda Evropské komise nebo Evropské rady?

Obavy o to, že by Evropa zůstala „odhalená“, už nyní vyvolávají debaty o zbrojení. V Německu bývalý ministr zahraničí za Zelené Joschka Fischer prohlásil, že EU potřebuje vlastní jaderné zbraně, a v Polsku se ozývají hlasy volající po domácím arzenálu, uvádí Politico.

Jednota Evropy jako řešení, Orbán coby riziko

Osud Evropy by během Trumpova druhého prezidentství závisel předně na tom, do jaké míry by Evropa zůstala jednotná.

„Musíme ukázat jednotu, jako tomu bylo za jeho poslední vlády,“ řekl Alva Finn, výkonný ředitel Evropského liberálního fóra, bruselského think-tanku. „Minule jsme to vyřešili a doufejme, že to dokážeme znovu, pokud zůstaneme jednotní jako blok, jak jsme to dělali předtím.“

Politico coby nejzřetelnější riziko pro jednotu Evropy spatřuje maďarského premiéra Viktora Orbána. Orbán, který minulý měsíc navštívil Trumpa v jeho floridském letovisku, dlouhodobě prosazuje určitou formu mírové dohody pro Ukrajinu. Maďarský vůdce rovněž doufá ve větší podporu napříč celým blokem po očekávaném vzestupu krajní pravice v červnových volbách do Evropského parlamentu.

Orbán by se ovšem mohl ukázat být nejmenším problémem i vzhledem k tomu, že „evropští lídři mají problém spolupracovat i v těch nejlepších časech“.